

Единъ брой 2 гроша.

ТУРЦИЯ

Единъ брой 2 гроша.

ВѢСТНИКЪ ЗА ПОЛИТИКА, НАУКА, КНИЖЕВНОСТЪ, ЗЕМЛЕДѢЛІЕ И ТЪРГОВІЯ.

ТУРЦИЯ издѣлува сѣка сѣбота на голѣмъ листъ, и сѣки вторникъ на малѣкъ. Годишната цѣна за въ Имперіята, по царската поща, е 4 бѣли меджидіета; вънъ отъ Имперіята, 5. Спомоществованіята трѣбува да сѣ годишни и прѣдплатени. Писмата за редакціята са надписувать до Г. Н. Геновича, редактора и издателя на вѣстника. Външнѣти постоятели отговарять за вѣстника. Подписката на спомоществованіята става въ Ц/градъ-Бейоглу, Асмаж-Меджидъ № 23.

ЗА ОТНОШЕНИЯТА НА ДЪРЖАВАТА СЪ ОБРАЗОВАНИЕТО И ВЪСПИТАНИЕТО.

II.

Образованіето са раздѣля естествено на три главни степени: първоначално образование, срѣдни училища и по горно образование. Първата степен е общата основа на по високити степени; нѣ отъ срѣднитѣ училища едно отдѣленіе трѣбува да са направи споредъ главното званіе което ученицитѣ искать да пригърнатъ. Туй отдѣленіе са отнася до различіето на физическія свѣтъ и умственія свѣтъ.

Има реалистни званія къмъ работити на икономическія редъ въ областта на първото производство, главно земледѣліето, индустрията и търговіята. Образованіето за тѣзи званія са устроява въ тѣхнически и политехнически училища, послѣднитѣ като отговарять въ този редъ на университетитѣ.

Отъ друга страна има званія които изискувять познаніето на началата, ученіята които са отнасятъ до духовнія и нравственія редъ, до вѣрата, правото, или здравіето на човѣка, както медицината, или които прѣдставляватъ непрѣкъснатото развитіе на човѣчината въ врѣмето, както исторіята, или които изучвть духовното израженіе на генія на народитѣ въ языцитѣ, главно въ старитѣ языци.

Въ интереса на тѣзи човѣшки званія са устроявть лиценци и университетитѣ. Нѣ тѣзи два рода на образованіето трѣбува да сѣ устроени нѣ съ единъ исключителенъ начинъ, нѣ само прѣобладателенъ споредъ двѣти главни точки на зрѣнія на природата и на духовнія и нравственія свѣтъ.

Както ученіята относително до разнитѣ чѣсти на природата трѣбува да бѣдѣтъ прѣдставени съ единъ достатъченъ начинъ въ срѣдното образование на човѣшкитѣ науки, и най много въ по горното образование дѣто тѣ сѣ наредени повече въ видъ за самата наука нежели за непосредственното приложение, тѣх и техническитѣ и политехнически училища трѣбува да сѣ снабдени съ едно прѣподаваніе за главнитѣ нови языци, за исторіята, литературата, и най много за психологическата чѣст на философіята, която чрезъ изучваніето на духа, може, тя само, да образува едно равновѣсіе което е нужно за ученіята къмъ външната природа, и които отвеждѣтъ лесно, въ туй исклучително направленіе, къмъ материализма.

Матеріалистнитѣ стремленія ще са блѣскать въ университетитѣ, ако, като излагать свободно сичкитѣ науки въ послѣднитѣ имъ начала, въ интимнитѣ имъ сношенія, внимава въ тѣзи университети да научавать младитѣ момци на най високитѣ извори на истинното, доброто, справедливото и хубавото, да ублагородва въ чув-

ствата имъ, да образувать характера имъ и да поддръжатъ тѣхъ въ тѣхъ силата за високитѣ ученія.

Инакъ, тѣхъ би сплескали духа на младитѣ момци и би образували само хора съ тѣсни идеи, безъ начала, безъ характеръ, и които като сѣ лишени отъ убѣжденія върху голѣмитѣ въпроси които интересувать сичкото умствено и нравствено образование на човѣчината, ще распръснатъ хладнокрѣвіето и съмнѣніето въ отношеніе на нравственнитѣ основи на общественія редъ. Нѣ за да са осмѣществъ сичкитѣ тѣзи добрини и отстранить сичкитѣ тѣзи злини, трѣбува щото отношеніята на държавата съ образованіето да сѣ узаконени отъ добри начала. И тѣхъ, държавата трѣбува да припознае свободата на ученіето за сичкитѣ степени и видове на прѣподаваніето; както свободата за да са дава образованіето тѣхъ и свободата за да са търси тамъ дѣто то са вижда да е най добро.

ЗА ВЪСПИТАНИЕТО НА НАРОДИТЕ.

VI.

Старитѣ Персіици бѣхъ, относително до науки, много назадъ отъ народитѣ за които говорихъ до сега; нѣ трѣбува омае да ги туримъ по горѣ въ исторіята на въспитаніето. Въ Египетъ, Индія и Кина прѣчки са туряхъ за образованіето на духътъ, и массата на народа са оставаше въ невѣжеството; когато въ Персія, чикое лице не срѣщаше мѣчнотія въ развитіето на дарбитѣ му. Послѣ това, народа не е избѣгнувалъ никогѣ вліяніето на другитѣ народи, и съ този начинъ умственото образование на Персіицитѣ не са е запирали. Нѣ въспитаніето на женитѣ, споредъ обичаятъ въ Истокъ, е било твърдѣ небрѣжено. Еродотъ ни научава че въ петъ първи години, персіиското дѣте са е ржководило отъ майка си; сетѣ отъ петъ до двадесетъ годишна възраст, то са е учило да ѣди конѣ, да хвърля стрѣли, и да казва истината: лѣжата са е глѣдала отъ тѣхъ като най голѣмо безчестіе. Тѣхъ глѣдахъ като лудости да издигать храмовѣ, статуи, жертвеници на боговетѣ, защото тѣхъ не вѣрвахъ както Грѣцитѣ щото боговетѣ да приличать на хората. Нѣхъ можемъ да намѣримъ въ туй което казахъ елементи за едно добро народно въспитаніе; защото въ първитѣ години тѣхъ давахъ една голѣма прѣданность къмъ майката, и образувахъ чувството за срамежливостъ което са развива по добръ въ обществото на женитѣ; сетѣ тѣхъ укрѣпвахъ тѣлото съ гимнастиката, приучвахъ духътъ на истинность, основа за сѣко нравствено образование. Тѣхъ, Персіицитѣ бы занимали, разумѣва са, едно твърдѣ почетенно мѣсто въ исторіята на педагогіята,

ако нѣкое научно стремленіе са бѣше евидно въ тѣхъ. Споредъ Платона, началото за паданіето на този народъ и за разсипваніето му захваща отъ врѣмето на Кируса; защото по царуваніето на този владѣтель, простіятъ начинъ за въспитаніето на народа са замѣсти отъ разгаденото въспитаніе на Медитѣ.

ПЪТНИ ВПЕЧАТЛЕНИЯ.

(Вижъ брой 24.)

ЕСКИ ДЖУМАЯ.

За училищата въ Ески Джумая не можъ да кажа ни добро, ни зло, защото заминувахъ прѣзъ тоя градъ бържѣ и не видѣхъ ни едното ни другото. Само това са научихъ, че Джумалийци иматъ добри училищни приходи, които не само покрывають годишнитѣ разноска на училищата, нѣ поостава отъ тѣхъ по нѣщо си. Ще каже, Джумалийци иматъ възможность да направяють улущенія въ училищата си.

Тука чухъ оплакванія отъ военното началство въ Шуменъ. Съ еднѣхъ долниѣ цѣни противъ онаѣхъ, която струва сѣното, началството зема ливадитѣ на хората и пуца свонѣтѣ кони на пашѣ. Такъви оплакванія чухъ и въ селата около Шуменъ.

Като минавахъ прѣзъ чаршиятъ на Джумая, азъ са смаяхъ прѣдъ едно ново явление за мене. Дѣто имаше български люгень, тамъ и стары и млади работяхъ; прѣдъ турскитѣ люгени напротивъ имаше покой отъ най голѣмитѣ. Прѣдъ сѣки люгень бѣхъ посланы рогозки и на тѣхъ бѣхъ налягали младиѣ турчета възвѣжъ и почивахъ. Защо ли е тѣхъ? Защо ли еднитѣ трѣба много да работять и пакъ да не са замогнахъ, а другитѣ излежавать врѣмето, когато трѣба да са учать и да работять? Знае ли това началството и ако го знае защо го търпи? Какъвъ челоувѣкъ ще излѣзе отъ това дѣте, което по-растнува съ леженіе?

ШУМЕНЪ.

Откъмъ училищата си Шуменъ не е до тамъ доленъ; нѣ когато въ обществото владѣять несъгласія и тѣзи несъгласія са внасятъ и въ училищнитѣ работи, тогава никакво училище не може да върви добръ и никаквы усилія отъ страна на учителитѣ не ще можътъ да издигать състояніето на училището. Несъгласны по между си и съперници въ справяніето на общитѣ работи, гражданетѣ неможътъ да глѣдатъ на тѣзи работи съ чисто око. Тѣхъ намиратъ за зло сичко онова, което не е отъ тѣхъ, нѣ отъ противницитѣ, и прѣгръщатъ за добро сичко онова, що е излѣзло отъ тѣхнитѣ пріатели и единомысленици. Това като е тѣхъ, шумненскитѣ училища не можътъ да тръгъять въ надлѣжний пътъ

и да получатъ опрѣделено устройство. Дѣто учителитѣ са мѣняватъ често-често; дѣто тѣй са хващатъ не за достоинство и за еди-какъ работѣ, нѣ за хатѣръ на пріятелство и на кумовство; тамъ не са отхожда на далечъ въ дѣлата на училищата.

Общината въ Шуменъ сѣстои само отъ двама общинари, по единъ отъ двѣтъ главны партіи въ града. Като нѣматъ довѣріе една къмъ другъ, тѣзи партіи не допущатъ другъ общинъ освѣнъ таквази, въ кождо членовѣтъ да са прѣглеждатъ единъ другъ. По този начинъ работата на общинаритѣ е повече да са шпионадиратъ, нежели да редятъ и управятъ. Иматъ и право; защото тѣй са знайтъ каквы сѣ и колко чинятъ по добръ отъ сѣбѣго другиго. И зацо сѣ граждане, като не ще са знайтъ, като не ще са цѣнятъ? Нѣй, вѣнкашнитѣ не разбирамы отъ думитѣ на нѣкои Шумнянцы нищо друго освѣнъ доброжелателство. Тѣзи хора ще ти са явятъ твърдѣ добры Българе; нѣ попитай противницитѣ имъ сыграждане и ты ще видишь, че добрытѣ думы не были нищо друго освѣнъ уловка, освѣнъ приструвка. Всегдашното съображеніе научило гражданетѣ да намиратъ истинното значеніе на думитѣ у другитѣ и да ги посрѣщатъ по достоинство. Прѣдлага са на примѣръ отъ единъ странъ нѣщо ужъ полезно за обществото; противната партія изведнажъ изважда тайнитѣ цѣли на прѣдложеніето и отблъсва работѣтъ. Таквызи сѣ занятіята на шумнянскитѣ общество днѣсь; таквази е искренността на водителитѣ му! Отъ да правятъ капазанямы единъ на другъ, тѣзи хора не са вѣрватъ вече за нищо и не могатъ да са съгласятъ ни за едиж работѣ. Ето какво е обясненіето на онакъ атоніѣ, която държи Шуменъ отъ нѣколко години насамъ.

Нравственното растленіе и недовѣріето, Г-не Редакторе, иматъ голѣмо вліяніе, твърдѣ голѣмо, на общественото състояніе въ Шуменъ; нѣ не е само това. Тука има и друга причина. Познато е белки на читателя, че шумнянскитѣ училища сѣ са издигали макаръ по името и по програмитѣ, ако не по сѣщностъ и по изпълненіе, надъ другитѣ българскы училища еще прѣди 20 години и повече и че въ тѣзи училища сѣ чувахъ имената на науки и языцы, които много българскы градища не сѣ еще чували. Това ще каже, че когато другитѣ Българе спяхъ, шумнянскитѣ юноши, днѣшнитѣ граждане, са учажъ и погльщахъ прѣмъдростѣтъ на своитѣ высокодостойны учители сѣ таквѣзи силѣ охотѣ и сѣ такова пѣлно и право разуміе, щото останалитѣ Българи не можатъ си прѣдстави и разумѣ, ако не зематъ прѣдъ очи днѣшнитѣ имъ работѣ. На ученитѣ Шумнянцы сичко е вече познато, сичко испытно, сичко понятно. Тѣй знайтъ сичко и не слушатъ никого за никакъ работѣ. Нѣ защото сѣкъй знае сѣщото нѣщо по своему, то излазя че ученитѣ граждане въ нищо не са съгласяватъ и нищо не могатъ да направятъ. Повече, тѣзи хора, не само не правятъ, нѣ и вредятъ, вредятъ себе си, вредятъ и обществото си. Мнимочученый, или по добръ мнимозначущій сѣкога быва самолюбивъ и честолюбивъ. Той сичко прощава, нѣ не прощава да му рѣчешъ, че не разбира отъ нѣкои работѣ. Въ такъвъ случай той са сѣрди, хули, клѣвети и разваля — и унижава себе си, а обществото си вреди.

На сѣждѣ по насъ частнитѣ и личнитѣ недоволства са прѣнасятъ въ общитѣ работѣ; нѣ въ Шуменъ това правило има еще по голѣмо приложеніе. Фамилнитѣ каприци и личнитѣ симпатіи и омразы сѣ отъ главнитѣ лостове за общественитѣ дѣятелносчъ на Господа Шумнянцы. По высокы правила за поведеніе и по благородны нѣма у тѣзи хора, които днѣсь искатъ да водятъ и държатъ въ рѣцѣтъ си шумнянскитѣ общы работѣ. Това като е гледаль, единъ европеецъ е произнесълъ за Шумнянцы такавъ присѣдъ — че тѣй сѣ развратены до коститѣ, като е разбиралъ повече развращеніе на душѣтъ и мыслитѣ, а не на тѣлото. Въ подтвержденіе на таквази присѣда можахме да приведемъ много доказателства; нѣ нѣй не искаме да излѣземъ отъ своя планъ — да не излазяме отъ общноститѣ и да избѣгваме, колкото е възможно, помянуваніето на лица.

Прѣдъ всезнающитѣ граждане ни доле сѣждѣтъ мысль която ни доле и прѣдъ онѣзи учители, които захващатъ по голѣмы работѣ отъ боя си. Нѣй си помислихме, че за напредъка на единъ народъ младъ и незрѣлъ, като нашъ, не е потрѣбно само да работимъ, нѣ и да не работимъ, дѣто не му е мѣсто. Не е нужно да работишь за обществото криво-лѣво и не е полезно; нѣ и нужно и полезно е да не работишь, когато не знаешъ и не можешъ. Съ работѣтъ си человекъ си принася една жертвѣ; съ неработяніето двѣ. Който е до толкози почтенъ и искренъ щото са отрича отъ общитѣ работѣ защото види че не е достоинъ за тѣхъ или по способности, или по наклонноститѣ си къмъ други работѣ, той е дваъ почтенъ за мене, защото принася на обществото двоякъ ползъ — ползъ отъ вреда, що щѣше да сторѣ, и ползъ отъ това, дѣто оставя работѣтъ на по-достойныя. Искренността му остава като третедостойнство.

Ако сѣкъй отъ насъ бѣше цѣнилъ себе си така и не бы стоялъ тамъ, дѣто не му е мѣстото, то въ нашъй народъ днѣсь щѣше да има несравненно по малко камъни за прѣпинаніе и хода на нашето развѣтіе щѣше да бѣде много по свободенъ и по успѣшенъ.

Въ Шуменъ има двѣ читалища, сѣвѣсѣмъ отдѣльны едно отъ друго, отдѣлены и по мѣсто, и по стремленіе. Горнето читалище има за себе си по высокъ идеѣ, защото въ него сѣ струпаны, интелегенціята и младежитѣ на града. Долнето читалище сѣстои отъ еснафи и други просты хорица. То има за себе си смиреннѣ, твърдѣ смиреннѣ идеѣ, защото въ него не са получаватъ и четятъ французскы вѣстници, нито ставатъ театралны прѣдставленія, които сѣ станѣли вече душата на читалищата. То са ограничава въ прочитаніето на българскитѣ вѣстници и книги и въ помаганіето на нѣкои бѣдны ученицы и на нѣкои издатели. При сичкѣтъ простотѣ на членовѣтъ му, тѣй усърдно тичатъ въ читалището, почитатъ званието му и мѣчатъ са да направятъ значеніето му по-высоко. Нѣй вече видѣхме, какъ нѣкои отъ членовѣтъ му посрѣщнахъ книгѣтъ на Г. Блѣскова: Злочеста Кръстинка. Въ горнето читалище влаѣе таквази безредность и таквази анархія, които уплашватъ человекѣ. Като учени сичкѣтъ и знающы, членовѣтъ не можѣтъ да са съгласятъ въ работѣтъ на читалището и не правятъ нищо, освѣнъ да са похулаватъ. Ако пыташь настоятелството, за-

що читалището е хламаво, то ще ти каже, че вината е у членовѣтъ, които знайтъ да выкатъ, нѣ незнайтъ зацо выкатъ. Ако пыташь членовѣтъ, тѣй ще ти кажатъ, че вината е у небрѣжливото и недѣятелното настоятелство. Менѣ са струва, че и едно-то и другото е право, нѣ първото има по голѣмъ силѣ Членовѣтъ наистиннѣ выкатъ и сѣ противорѣчіята си замаиватъ настоятелството, та го правятъ и нерѣшително и недеѣятелно. Отъ другъ странъ нерѣшителността на настоятелството въздѣйствова на членовѣтъ и ги прави еще по выскателны и нетѣрпеливы. По този начинъ студенината расте, выковѣтъ са умножаватъ — и работа нѣма.

Понскахъ да видѣмъ завѣщаніето на Г. Маринча Бенли и са обрѣнахъ сѣ желаніето си къмъ общинѣтъ, дѣто мысляхъ да са пазѣ този актъ на едиж голѣмъ душѣ. Нѣ общината ми каза че завѣщаніето са пазѣ у единъ чорбаджій, прѣдъ когото, казахъ мы, мѣчно са излазя и еще по мѣчно са добыва дозволеніе за пригльжданіе на подобно писмо. Това накара да са отрѣжъ отъ намѣреніето си и да са утѣшъ сѣ мыслѣтъ, че поне прѣзъ вѣстницитѣ ще имамъ честь да прочетѣ завѣта.

Желѣзны пѣтъ отъ Шуменъ до Каспичанъ са работѣ сѣ таквѣзи бързина, която изумлява и самытѣ инджинеры. Надъ работѣтъ е поставенъ единъ чиновникъ който знае, да възбуди работливостѣтъ на населеніето и да побутѣе работѣтъ много на прѣдъ. Инджинеритѣ не сѣ до тамъ благодарны отъ този дѣтеленъ мѣжъ, който имъ затваря вратата за голѣмытѣ месяци; нѣ населеніето трѣба да е довольно за щото въ мѣсецъ-два са отѣрвава отъ сѣ нѣ работѣ, която имъ тежи отъ три години насамъ. Едно нѣщо само ны учудва и то е, дѣто работата са иска сега когато е врѣме за жатвѣ. Наистинѣ, сѣкъй человекъ работѣ само по 10 дни; нѣ въ жатвенно врѣме 10 дни сѣ голѣмо нѣщо.

Шуменъ е пѣленъ сѣ докторы, които сѣ надошли сега изъ Германіѣ по призовѣ на нашето Правителство. Казуватъ, че правителството контратило 100 ли, 200 ли отъ тѣзи докторы по 500 франгы на мѣсецъ. Повечето сѣ Евреи.

ПРОВАДІЯ.

Тоя градецъ заключавѣ до стотина българскы кѣщи и влаѣе надъ едиж доста голѣмъ и богатъ казахъ. Въ Провадійско има до 70 села въ които живѣятъ Българе и отъ които нѣкои сѣ доста значительны, каквото на примѣръ Сѣртѣ-кюлерѣ. Сѣ тѣзи и толкози села една устроена и разумна община бы направила доста работѣ. За зла честь Провадіѣ не е отъ тѣзи общины и ни една отъ работѣтъ ѣ не излазя отъ уравеня на другитѣ неустройны общины. При все това че онѣзи села сѣ плащали и плащатъ владычинѣ по 6 гр; при все това че тритѣ гроша сѣ оставали и оставатъ на Провадіѣ, а само тритѣ сѣ оставали на Варнѣ, Провадіѣ не е сторѣла нищо таквози, което да покаже, че тя живѣе, и което да ѣ прѣпорѣчи шо-го-дѣ. Тя е заправила училище, и то е останѣло въ основѣтъ, бакто цариградската българска черкова. Училището, което има днѣсь, по нищо не са отличава отъ селскитѣ училища: и сградата му и уроцитѣ му сѣ сѣщѣтъ, както въ селскитѣ училища, нѣ въ по малкѣтъ села. Общината е

неустроена и, ако нѣма да падне отъ селата пара, съвсѣмъ не ще ѣ има. Не ще бѣде лѣжа, ако кажемъ, че безъ селскитѣ пары въ Правадійѣ не ще има ни училище, ни нищо. Благодарение на церковнитѣ приходи Провадійци днѣсь държатъ едно училище и ще го държатъ до тогава, додѣто иматъ отъ тѣхъ тажъ помощъ. Съ тѣхнитѣ си сили и средства тѣй не могатъ направити нищо, защото нѣматъ ни усърдіе да дадатъ отъ себе си нищо, ни ревностъ да направятъ нищо.

Споредъ единъ повърхностенъ смѣтъкъ въ Провадійско има до 3-4 хил. вѣнчила; слѣдователно доходътъ отъ владичиѣ и отъ друго възлазятъ до 14-15 хиляди гроша. За какво са даватъ тѣзи пары? За нуждытъ на Правадійци, които не даватъ отъ себе си нито единъ паръ за тѣзи нужди. Така ми расправихъ нѣкои Провадійци, така вѣрвамъ и азъ и ще вѣрвамъ до тогази до дѣто Провадійци ма разувѣрятъ съ обнародваніе на подробенъ отчетъ.

Провадійскій попъ е безсраменъ и ненасытенъ скъперникъ. Той говори само за пары и не прѣстава да са оплаква, че достоинствата му не са заплащатъ добръ въ Провадійѣ. Той са моли на сѣбѣ да му намѣрятъ по тѣсто мѣсто. Поведеніето и думитѣ на този челевѣкъ ми докарватъ наумъ слѣдующето:

Защото священникътъ по насъ сж твърдѣ прости и доли и твърдѣ слаби въ четмото; то онѣзи отъ тѣхъ, които могатъ да четятъ псалтиря по свободно и по бържѣ, мислятъ себе си за голѣми и достойни до толкози щото обыкновенната поиска заплата имъ са види твърдѣ малка. На тѣхнитѣ очи са мрѣжатъ по 12 и 14 хиляди гроша, каквото са мрѣжихъ на очитѣ на попъ Петка въ Шуменъ. Отъ тѣзи е и провадійскій попъ; като ималъ честъ да учителствува въ Силистренско нѣколко години и да са счита пръвъ четникъ въ селото, той привикналъ да гледа на хората отъ високо и себе си да поставя между първитѣ лица на нашето духовенство. Той вѣрва отъ душъ, че за неговитѣ достоинства една заплата отъ 12000 гроша не ще бѣде голѣма. Ний го увѣрихме въ справедливостъ на мислитѣ и желаніята му и го помолихме да са не сърди на народа за това, дѣто той по простотѣтъ си не може да оцѣни достоинствата му. Ще дадатъ владицѣтъ, казахме ний, и ще дадатъ на такъвъ достоинъ священникъ по 15,000 гроша когато тѣй зематъ по 80,000 и 100,000.

А додѣто доде това желателно и блаженно калугерско врѣме, ний умоляваме сичкитѣ селскы учители, които получаватъ отъ 1,000 до 1,500 гроша; да са испопнятъ, за да не лишатъ отечеството си отъ своитѣ достоинства и да са намѣрятъ готови да получатъ въздаяніе десяткратно за своето самопожертваніе. Който е земалъ отъ учителство 1,000 гроша, той ще земе за попство 10,000 гроша. Аминъ!

РУСЧУКЪ.

За русенскитѣ общы работы азъ не ще са простирамъ, защото не искамъ да повтарямъ оно ва, що са е казало и що ще са каже отъ самитѣ Русенци. Въ тоя градъ сж са образували нѣколко партіи, които ще ни кажатъ въ расцѣленіето на борбѣтъ си какво прави едната, какво другата. Тѣй вече сж почели тая работъ чрѣзъ вѣстникѣтъ и ще ѣ продължаватъ, додѣто имъ са исчерпи матеріала. Отъ допискитѣ на

тѣзи партіи читателя вече угажда, какъ отива Русчукъ; ако ли чете съ вниманіе и онѣзи, които ще са появятъ за напредъ — защото ний вѣрваме, че работитѣ не сж са расправили до толкози за да не са продължаватъ допискитѣ —, той ще има напредъ си пълнѣ картинѣ на Русенското общество.

Читалището въ този градъ бере душъ. Безъ капиталъ, безъ усърдны работници и безъ поддржкѣ то отива твърдѣ хлемавата и чака само едно побутваніе за да падне. Ще ли го оставятъ да падне или ще са мѣчатъ да му оставятъ и за напредъ тоя животъ на просто прозябеніе, това зависи отъ грижѣтъ на младитѣ въ Руссе. До сега ползата отъ читалището е била — да доставява на своитѣ членове нѣколко българскы и другоязичны вѣстници и да ги оставя сами да си ги четатъ. Друга помощъ, други по широки цѣли то не е гонило. Бывали сж по нѣкогы и сказкы, нѣ то бѣше отъ колѣ и твърдѣ нарѣдно. Сказкитѣ ставашъ тогази и по таквызи прѣдмѣты, когато и каквито сж угодни на оратора. Защото никой не е считалъ себе си задлженъ за таквази работъ, никой и не е бързалъ да постоупи членовѣтъ съ сказкитѣ си. А защото сказкитѣ сж ставали върху нѣща отъ добрый изборъ на сказателя, то малцина сж намирали въ тѣхъ благодарение, и малко по малко ставали сж равнодушны къмъ тѣхъ. Така сж са прѣкъсали сказкитѣ въ русенското читалище и днѣсь то мълчи и не показва знакове отъ пълнѣ животъ и силно здравуваніе.

За Женското дружество не можъ да кажъ нищо, защото нищо не знамъ. За да сѣди челевѣкъ за работитѣ му, трѣба да е ближенъ на настоятелкитѣ. Другоаче той нѣма възможности да испита работѣтъ основателно. Ако сѣди по вышны слухове, той е излганъ, както е излганъ и когато сѣди само по отчетѣтъ на настоятелството и по мрътвѣтъ бумѣтъ на тѣзи отчеты. И наистина, какъ ще са научи челевѣкъ за състояніето на дружеството и за неговитѣ дѣла, както и за условіята на неговый животъ, отъ единъ съчиненъ отчетъ? Трѣба азъ да видѣмъ хората дѣто работѣтъ и да ги видѣмъ на работѣ, че тогази да можъ да заключъ за доброто или лошо положеніе на Дружеството. А това е то, което азъ не знамъ. — Знаемъ само едно нѣщо. Тулчанското читалище бѣше проводило до Русенското 260 отъ своитѣ книжки за вѣспытаніето, а това послѣдното прѣдало 18 отъ тѣзи книжки на женското дружество да ги расправи на нѣкои отъ членовѣтъ си. Подиръ 6 мѣсца са показа, че книжкитѣ си стоѣтъ цѣлы и недокачены, когато тѣй сж назначены за майкитѣ и съгласены съ цѣлитѣ на женскитѣ дружества! Това е добра прѣпорѣка за дѣятелностъ на женското дружество и ний быхмы налегнали на неѣ твърдѣ много, ако да не мисляхме, че таквози помаиваніе излази отъ нѣкаквы други причины, а не отъ небрѣжностъ и други подобны. Ний мислимъ, че въ Руссе има не 18 майкы, които трѣба да са интересуватъ какъ да си гледатъ и отрастватъ дѣцата, нѣ 180 и 280. Отдѣ произходи това, дѣто 18 книжки да не намѣрятъ покупатели между женитѣ въ Руссе?

Отъ Русчукъ излазе мисльта за учителско дружество, нѣ и ней было сѣдено да си умре въ началото. Тя намѣри твърдѣ малко послѣдователи. Повечето учители останѣхъ равнодушны къмъ тажъ работъ и бѣше не мислятъ за неѣ. Въ Свишовъ, Габрово, Шуменъ дори и въ Загорѣ азъ посрѣщихъ у учителитѣ присмѣхы и недоверіе къмъ тажъ работъ, която трѣбаше да напълни сърцата и умоветѣ имъ и да намира у тѣхъ най голѣмѣ поддржкѣ, защото са отнася къмъ тѣхното добро. Своето равнодушіе едни оправдавахъ съ невъзможностъ на самѣтъ работъ, а други съ недоверіе къмъ лицата на прѣдначинаніето. Въ своитѣ горѣщинѣ тѣзи послѣднитѣ привождѣхъ въ подтвържденіе на своето недоверіе и таквызи нѣща, които нѣматъ никакво сношеніе съ работѣтъ.

На еднитѣ азъ казахъ, че не трѣба да прѣдполагаме невъзможности тамъ, дѣто не сме опитвали и дѣто не сме захващали нищо; а на другитѣ — че въ пашитѣ рѣцѣ е да прѣдадемъ работѣтъ на таквызи хора, каквито удобримъ. Който е далъ мисльтъ, той не ѣ далъ съ намѣреніе да държи дѣлата на дружеството въ рѣцѣтъ си. Нѣ сичко бѣше напразно: равнодушіето и недоверіето излѣзъхъ по силны. Добрата и по-

лезната работа са отхвърля, защото нѣма добра воля за опитваніе и работаніе.

Работата не посрѣщаша пълно удобреніе и всецѣло съгласіе и въ пригитовителный учителскы съборъ въ Руссе. На Г. Г-а са видѣло, че въ дружеството нѣма цѣль и слѣдователно не трѣбало и да са съставя, ако то са ограничава само съ помаганіе на учителскитѣ сирачета и на немошнитѣ учители. За да имало цѣль дружеството трѣбало да има грыжѣтъ и за настаняваніе на учителитѣ по различнитѣ училища.

Ний не сме чули доводѣтъ на Г. Г-а; нѣ въ неговитѣ положенія: въ дружеството не ще има цѣль, ако то и трѣба да са притури и настаняваніето на учителитѣ, въ тѣзи положенія има нѣщо неточно и бѣше кривичко. Какъ можемъ да кажемъ, че нѣма цѣль въ това, дѣто да са поддржѣтъ нѣколко сирачета на единъ бѣденъ учитель? Какъ нѣма важностъ въ това, дѣто да подкрѣпишъ единъ ослѣпѣлъ, устарѣлъ или сакатъ учитель, който не може да работи и нѣма къмъ кого да са обрне за помощъ? Споредъ насъ това е цѣль и твърдѣ голѣма.

Въ първото положеніе, ако има неточностъ, въ второто има кривдѣ — Да рѣчемъ, че дружеството са натовари да настанява учителитѣ. Мислите ли вы, Г. Г-ъ, че тогава работата ще е по добра и че дружеството ще стои по здраво, че то заключава повече причины за животъ и трайностъ? Ако го мислите, извадете го отъ главѣтъ си. Тогава, господине мой, сѣкый отъ членовѣтъ ще са обляга на дружеството, ще чака отъ него мѣсто, ще са сърди ако не му го дадатъ скоро, и бѣше ще претендира за помощъ въ празното си врѣме. Да рѣчемъ, че мѣстото са намѣри. Нѣ ако учителя го не ареса, или пакъ поиска повече заплатѣ отъ колкото му даватъ или отъ колкото струва; тогасъ какво ще направити дружеството? Въ дружеството ще има смущенія, а недоволенъ ще го хули и ще го подкопава до колкото може. Отъ единъ челевѣкъ дружеството не мрѣва; нѣ ще са яви втори, трети и тѣй нататѣкъ, защото никой учитель не е исклученъ отъ длжжностъта да си трѣси мѣсто, и сѣкый отъ тѣхъ ще има по нѣколко единомысленици; тогава какъ ще устои то срѣщу вътрѣшнитѣ неприятели? Ани и какъ ще утрае то и срѣщу ударитѣ на общинѣтъ зарадъ прѣпорѣчаніето на недостойны учители?

Откъдѣто и да са земе работата, излази се сѣщата сѣтнина — че дружеството ще высе въ срѣдѣтъ си семена за раззоръ и за развалѣ, ако прѣме отгорѣ си грыжѣ за здравѣтъ учители и за тѣхното настаняваніе, каквито и да бѣдѣтъ правилата за тѣзи грыжи. Добрия учитель сѣкога ще са настани и безъ посрѣдството на дружеството, защото такъвъ са рекомандува отъ сѣкиго и отъ работѣтъ си. На грыжитѣ на дружеството ще останѣтъ онѣзи учители, които немогѣтъ да прѣпорѣчатъ себе си, или които сж твърдѣ претенціозны. Добро ли ще дочака дружеството отъ таквызи прѣпорѣкы?

Ний ржкоплещемъ на идеятъ и горѣщо желаемъ нейното осжщественіе; нѣ ний си омываме рѣцѣтъ отъ работѣтъ, ако бы та да са вplete въ интересѣтъ на младитѣ учители и да са погоня подиръ токвызи нецѣли цѣли.

Въ пѣтя къмъ Русчукъ мене бѣше много любопытно да видѣмъ промѣненіята, които е внесълъ новый управитель въ сѣдаището на Велаетѣ. За зѣкъ честь азъ не видѣхъ никаквы промѣненія. Сичко отива по старому. Бѣше по старому бѣжѣтъ хората, когато ги каратъ на конака за нѣкаквѣ расправѣ. Този изгледъ на работѣтъ ма докара до отчаяніе, защото надѣждѣтъ ми на Омеръ Февзи пашѣ бѣхъ твърдѣ голѣмы. Азъ бѣхъ си оплакалъ излганитѣ ожиданія, когато тѣй изново въскресѣхъ по силны и по блѣскавы. Азъ са научихъ, че негово Высочество са помаива, защото иска да изучи добръ сичкитѣ части на управленіето подробно, за да знае сетѣъ кое да поправа и кое да оставя непобутнѣто. Н. В. събира нужнитѣ свѣдѣнія съ голѣмѣ сѣрателностъ и слуша сичкы, които иматъ да му кажатъ нѣщо и да са оплачатъ. Разбирате сега че отъ таквызи голѣмы пригитовленія, голѣмы работы ще са учакватъ.

Остава ни сега да кажемъ нѣколко думы и за Тулѣ. Ний ще го направимъ, когато слѣземъ въ този градъ.

Прочитани въ «Журналъ де Деба»:

«Левантъ Хералдъ» обнародва причините на оставката дадена отъ гръцкия патриархъ Григоріа VI, цариградски архиепископъ. Отъ този документъ са заключава че убѣждението което имаше патриарха че не може да прѣудолѣе въ въпросътъ на българската черква като докара въ безсиліе «причинителити на едно възненіе което иска щото черковата да приеме началото за различіе на плѣмена въ полза на сѣщата тѣзи черква» го докарало да си даде оставката.

Ето, колкото са тия до туй възненіе, което са вижда че трѣба да са свърши съ възстановеніето на една българска черква, свѣдѣніята които дава «Нувелъ Пресъ Либрѣ»:

«Тѣзи дни въ Цариградъ са извърши едно възненіе на което слѣдствіята ще бѣждатъ отъ най висока важность, даже за политическото развитіе въ Истокъ. Работата за която хортуваме не е за распрята помежду Арменияти нити за несполученити преговори на Г. Франки относително за заключване на единъ конкордатъ помежду римската черква и Портата, но за пропаданіето на гръцкия патриархъ и за освобожденіето на българската народна черква отъ гръко-фанариотската іерархія.

«Нашити читатели си припомнятъ сичкити фази на развитіето презъ които е прѣиинжало българското съвкупленіе до сега. Тѣ си припомнятъ че отъ нѣколко врѣме по отличити отъ българския народъ — който брои близо до 6 милиона души — съставятъ отбранната частъ на раята отъ Българския полуостровъ.

«Съ своята народность свършено различна отъ другити южни славянски плѣмена, народъ тихъ и трудолюбивъ, той е съсредоточвалъ сичкити си сили къмъ «народното възраждане» на своята страна, и не са е никогда занимавалъ да распалва великиятъ источенъ въпросъ както сѣ правили това военни юнаци на древното сръбско царство и карабунари на новата Гръція. Българити не правятъ съзаклітія; тѣ не взематъ участіе въ периодическити бунтовни прѣдприятія на другити Славяни.

«Тѣхнити усилія са били сѣкога отправени, поне до сега, за да направятъ народътъ си чувствителенъ на благодѣяніята на образованіето прѣзъ по добрата наредба на училищата си и распространеніето на народната си литература. Въ пикоя область на Отоманската Имперія, нити даже въ Сърбія и Влахія, окръжностити (нахити) и частнити хора не сѣ направили толкози колкото българскити населенія въ Българския полуостровъ.

«Спротивъ сичкити тѣзи усилія плодътъ на училищата е билъ малко задоволителенъ, прво по причина на малкото образование на страната а послѣ, по причина на това съвѣтъ странно обстоятелство че, като народното възпитаніе е напълно въ рѣцѣти на едно духовенство което не е българско нѣ гръцко, това послѣдното е било враждебно на сѣкаква прѣстъпка къмъ възраждане.

«Българскити епархії бѣхъ подчинени на гръцкия цариградски патриархъ. Епископѣти, най важнити мѣста, най доносителнити печелби, бѣхъ заети отъ фенерски Гръци които, слѣдъ като купувахъ тѣхнити чинове, службахъ си съ тѣхъ като съкамзалиска власть.

«Напротивъ, долнето народно духовенство е било сиромашко и невѣже както селенити отъ сръдата на които са избираше, за тѣзи причина че фенерската іерархія, като са бѣше да изгуби своята власть и огромнити печелби които са свързватъ съ нея възпираше всѣки умственъ напредѣкъ въ долнето мѣстно духовенство.

«Българити поискахъ да турятъ край на едно таквози състояніе на работити съ възстановеніето на една черква която да бѣде напълно независима отъ цариградската духовна гръцка аристокрація.

«Високата Порта, убѣдена въ законността на Българити прѣвъ тѣхнити исканія, и имъ позволи да съставятъ миналата година единъ народенъ синодъ назначенъ да състави единъ проектъ за съставяніе на една народна българска черква.

«Този проектъ не закъси да са удобри отъ Великиятъ Визиръ, но патриарха и гръцкия синодъ са съпротивиха на това съ сичкити сили. Въ сѣщото време когато рѣшеніето на римския съборъ пораждахъ на западъ една люта борба въ католическата черква, буйни борби са обявяваха на Истокъ.

«Въ продълженіето на нѣколко мѣсици министри на Султана залягахъ да погодятъ патриарха Григоріа VI и Българити нѣ безъ никаква сполука. Най послѣ Аали паша намѣри сръдство да ги примири. Той декретира че за напредъ Българити ще иматъ не свой си патриархъ но само единъ Ексархъ главъ на тѣхната іерархія, който Ексархъ ще са припознае отъ цариградския патриархъ.

«Григорій и неговътъ синодъ са съпротивиха на това съ единъ рѣшителенъ начинъ. Търпеніето на турското правителство бѣше дошло до изгубване; Портата изиска едно бързо помираніе на распрята. Тогази Григоріа VI даде оставката си която са прѣвъ. Отъ сега нататѣкъ неговити наслѣдници ще трѣба да припознаватъ новата Охридска Ексархія. Тѣй са рѣши конечно българския черковенъ въпросъ който бѣ занимавалъ духовети на българския полуостровъ по много отъ десетъ години.

«За вътрешното развитіе на европейска Турція, това дѣло има по голѣма важность отъ сичкити различни «хатове» които западната дипломация е извадила съ заплашванія отъ Портата въ полза на нейнити християнски подданици. Това е освобожденіето на сичкити не гръцки іерархії въ Българския полуостровъ отъ робството на една чета свѣто-продавци която, отъ когато е завладѣла духовно Цариградъ, натискала е и събличала сиромашката рая много повече отъ пашити.

«Съ намаляваніето на влияніето на фенерската іерархія са обезсилва тѣзи безпрестанна пропаганда която подъ религіозно було даваше помощъ и сила на бунтовнити прѣдприятія на еленскити комитети отъ Атипа, маневри които възпирала напредѣкътъ на преобразованіята на турското правителство и които правятъ трудно погодяваніето на тѣзи послѣдната и християнскити населенія въ България.

«Възстановеніето на народни черкви между раята е първата рѣшителна крачка къмъ унищоженіето на това лѣжовно вѣрованіе което учи че възстановеніето на византийската имперія ще може само да направи щото християнити въ Турція да добиятъ гражданската свобода, и че децѣта на тѣхното освобождение ще дойдѣ само тогази когато камбанити на св. Софія ще позикатъ вършити на свята литургія.»

ИЗВОДИ ОТЪ ДОПИСКИТИ НА «ТУРЦИЯ»

ЖЕЛѢЗНИКЪ 12 Юлія. — При сичкити добрини съ които нашето общество може да са похвали прѣдъ другити наши сътечественници, случаватъ ся по нѣкой пѣтъ въ нашиятъ градъ и такыва нѣща, които по неувѣдими причини докаруватъ жалостни впечатленія на гражданити ни.

Нашата родолюбива община като е имала сѣкогашъ прѣдъ видъ да направи щастливъ града ни въ сѣко отношеніе (което е и сполучила, мисля, до нѣгдѣ) старала ся е още щото и за напредъ да основе добръ основъ на общественитѣ работи. За тѣзи си цѣль тя (общината) още прѣди 7 години испрати по различни страни момчета и момичета да са изучатъ едни на докторство, други за учители и учителки. Прѣди една годинѣ нѣмъ бѣхмы честити да посрѣщнемъ нѣкои отъ тѣзи наши душевни и тѣлесни лѣкари; нѣмъ бѣхмы честити да имъ са наредавали, които тѣ въ разстояніе на нѣколко врѣме показаха доста успѣхи въ искусството си, и заедно съ Г-на. Д-ра Т. Стояновъ щѣха да бѣждатъ като слѣнца на градътъ нѣ, нѣ за жалостъ днѣсъ ги изгубвали и ето какъ:

Слѣдъ мѣсець дни подиръ дожажданіето на нашитѣ Букурешки мѣдици, Г-да Нача Н. Планински и Венка Гръмникова, подирныйтъ изчезна изъ града нѣ и чухмы че той ся условилъ въ Пазарджикъ за докторъ, което причини доста скърбѣна съгражданитѣ ни: защото бѣхмы ся зарадвали че дѣцата нѣ и нѣй самытъ граждани нѣма да ставамы вече жертва на Еврейскитѣ шарлатани.

Колкото за Г. Н. Планинскитѣ нѣмъ са научихмы тѣзи дни че той ся условилъ за докторъ въ Сливенъ, а нѣмъ, Желѣзничени, при направенитѣ си добрини оставамы пакъ въ рѣцѣти на Еврейскитѣ челоувѣчески джелати! Да ли е тѣй мислила нашата община, когато испращаше тѣзи наши млади да ся учял? Кѣдъ остава тѣхната благодарность за направеното имъ добро? Или ако са изучиха на докторство съ това си зѣтѣниха и съвъстѣжъ, коя не е вѣче въ състояніе да ги сѣди за недобритѣ имъ постѣпки?

ПОЛИТИЧЕСКО ПРИГЛѢДВАНІЕ.

ГЕРМАНИЯ. Полоофициалнити вѣстници като са повръщатъ върху сръщаніето на двамата императори въ Ишлъ, говорятъ за съгласіето на интересити на двѣти страни и за интимността която трѣбува да съществува въ сношеніята на двѣти правителства. Тѣзи органи припознаватъ колко австрійската неутралность презъ френско-пруската война е била благоприятна за опазеніето на мира въ Европа.

ФРАНЦИЯ. Вѣрованіето за единъ австро-пруски съюзъ ще докара единъ френско-руски съюзъ. Слуха, споредъ когото едно сръщаніе ще стане между лордъ Гранвила, Г. Баиста и Г. Тіера за источнити работи са искара лѣжливи.

АНГЛИЯ. Царицата е малко болна. «Таймсъ» казва че пѣтуваніето на Г. Бисмарка е да рѣши Австрія да употреби влияніето си при Румѣнія въ смисъла на Германия. «Таймсъ» обнародва още едно писмо отъ Берлинъ което извѣстява че В. Порта отказва да подложи на една конференція въпроса на румѣнскити желѣзни пѣтища. Увѣржаватъ че английското правителство глѣда комунистнити бѣженци като политически бѣженци и отказва да ги прѣдаде.

АВСТРИЯ. Новината за сръщаніето на Францъ Іосифа съ императоръ Гіюма извиква едно възненіе въ Боемія дѣто сѣ най много противни на Пруссія. Единъ отъ главнити чешки органе казва върху това: Пруското високомѣріе са умножава сѣкогѣ. Туй сръщаніе ще стане въ полза на германскити Австрійци: Искатъ да посвѣтѣтъ пруски идеи; Г. Бисмаркъ иска да са намѣси въ политиката нѣ. Трѣбува да отблѣснемъ силно туй германско нашествіе.

На 5 того (н.) Г. Банстъ са прѣлѣ въ ауденція отъ императоръ Гіюма съ когото ималъ единъ дълѣгъ разговоръ.

РУМѢНІЯ. «Румѣнѣще Постъ» обнародва на 14 того (н.) една депеша отъ станціята на Боташани която извѣстява че синагога сѣ скотски насилитъ презъ божественната служба и че много Евреи сѣ уловили като конскрити отъ войницити.

СѢКАКВИ НѢЩА И НОВИНИ.

— Идѣщій понедѣльникъ, френскія посланникъ ще даде едно дипломатическо угощеніе на което ще присѣтвуватъ сичкити министри и високи чиновници на имперіята.

— Халилъ бей, турски посланникъ въ Виѣна са вѣскачи на чинъ «Муширъ».

— Министерството на войната са занимава сѣкогѣ съ голѣма дѣятельность съ изливаніето на пушки които са пѣлнятъ отъ дрѣжката. Царската фабрика при Зейтунъ-бурну е извадила вече едно голѣмо количество отъ тѣзи пушки и сераскера ги раздава на полковетити отъ столицата и испроважда ги на войскити отъ областити. Сега наскоро още едно огромно число са испроводи на границити на Румѣли и Багдѣтъ.

— Редифъ паша, генералъ на царскити войски въ Йеменъ са наименова по царска заповѣдь командантинъ на третата ордія която има квартира си въ Монастырь.

— Княза Абба мирза, братъ на персійскія царъ, отиди пакъ на Багдагъ. Султана му върза една пенсія отъ 100 лири на мѣсеца.

— Извѣстіята отъ Багдагъ и Деярбекиръ казватъ че шемарското възстаніе са разбило съвършено.

ИЗВѢСТІЕ. Българското въ Цариградъ училище при Фенеръ са нуждае отъ единъ учителъ който да прѣдава гимназиялнитѣ уроци. Ози отъ учителити който са наема да занимае това мѣсто нека са отправи до самото настоятелство за спорузменіе. Настоятелството.

ЕГРИ-ДЕРЕ-ПАЛАНКА 30 юлія. Докль всички безъ исключеніе млади и стари, богати и сиромаси селяніе и граждание ся радвахъ за голъмото изобиліе на зенитъ произведенія тая година по тия страны, докль всякий единъ ся надъваше, ако не отъ слабытъ алъшъ-вериши, а то поне отъ добрытъ сѣдбы да са възползува, ето ненадѣйно ся случява по причина на едно наводненіе, да са осуятъ надѣждыгъ на всички, и да ся видятъ крайно натъжени.

Наводненіето стана вечертъ около 2 часътъ сръщу 25 юлія отъ самото дотичаніе на именуематъ Кривъ рѣкъ и отъ разны други потоцы и суходолины, съ такъвъ бръзостъ и сила, что въ разстояніе на една четвъртъ разнытъ плодородны нивы, хубавытъ градины и прѣдобры сѣидбы, всичко затрупа съ пѣськъ и камъни. Градътъ особенно днѣсь прѣдставлява съвсѣмъ другъ изгледъ. На кждѣто и да ся обърне челоуѣкъ, нѣма да види, освѣнь пропасти изровени отъ водѣтъ, дувари испорутени и съвѣтъ занесени, къщя исполнени съ пѣськъ и камъни; дукани такожде и прочее; а най много юго-западната страна на града отъ близнытъ ѣ суходолины така е развалена, щото не е възможно веке да дойде въ първото си състояніе; къщята ѣ сж равны почти днесъ съ насиптъ, а бахчитъ ѣ пълны съ такъва камъни, отъ които единъ само да са потегли, потребно е 20 съпругы волове. Чаршята, отъ коѣ занесе 6 дюканы, отъ казанижтъ рѣкъ, коѣ тече прѣзъ сръдъ града, така е подкупана, щото ако бы си случило и вторый пѣтъ такъво наводненіе всички почти е свършена; овци, козы, говеда и други нѣща безброй ся занесохъ, а отъ челоуѣцы единъ само Циганинъ, заедно съ къщятъ си. Съ една рѣчь, щетата причинена отъ това наводненіе, заедно съ селата, може да ся въскачи на единъ милионъ грошове.

Откакто помятъ гукашнытъ стары, никогашъ не было ся случвало такъвъ наводненіе тука. Наистина и другъ пѣтъ ставали наводненія, а особенно прѣди три години едно, кое и то причини доволны щеты, нъ опустошеніята на сегашчето имъ ся види като за чудо, и съ никое не можтъ да го сравнятъ. Това дава случай на нѣкои отъ владышкытъ мекерета да казватъ на простыйтъ народъ, че то было безъ друго владышка проклятія, и че тя щяла пакъ да ны налѣти, ако бы не припознали грѣхытъ владыка Паисія, нъ жално че усилията имъ сж съвсѣмъ напраздни.

— Извѣстіята отъ Парижъ казвѣтъ че политическото вътрешно положеніе ставало отъ день на день по трудно. Привърженцити на монархіята работяли за да свалятъ Г. Тіера.

— Г. Франки, папски посланикъ, който са бѣше проводилъ отъ Папата за да расправи работи на Ермено-католицити и да сключи единъ конкордатъ съ В. Порта, щѣлъ тѣзи дни да трѣгне за Римъ. Споредъ тукашнитъ газети, папскіятъ прѣдставитель не сполучилъ напълно въ миссіята си.

— Една депеша отъ Капрера извѣства че Гарибальди былъ тѣжко боленъ; нъ имало надѣжда

да оздравя. По голѣміятъ му сынъ са повикадъ по телеграфа.

— Въ Парижъ хората никакъ не са безпокоятъ отъ срѣщаніето на австрійскіятъ императоръ съ германскіятъ, зашто вѣрвѣтъ че единъ австро-германски съюзъ ще докара безъ друго единъ франко-руски съюзъ. Това е за вѣрваніе.

— Споредъ една депеша отъ Віена вѣстникъ «Пресъ» отъ този градъ, са научилъ че прѣговарити въ Гастенъ были безъ слѣдствие. Едно второ срѣщаніе е съмнително между австрійскіятъ императоръ и германскіятъ. Извѣствяватъ отъ Гастенъ на «Нувелъ Пресъ» че Г. Бисмаркъ и Г. Байстъ разгѣдали румѣнскіятъ въпросъ който е мжченъ. Двамата канцелари сж съгласили върху поддържаніето на князь Карла; нъ Г. Байстъ нерачи никакъ да земе участіе въ едно намисаніе въ полза на германскити кредитори, възнамѣрено отъ Г. Бисмарка.

— Новината за повикваніето на главніятъ управитель на Албанія е безвѣрменна и нѣй са учавами днѣсь че никакво промѣненіе не ще стане въ това отношеніе до дѣто не са познае слѣдствието отъ испитѣтъ който ще направи Мехмедъ Али паша, главенъ командантинъ на испратенити войски.

— Депешы отъ Скутари до «Хакаиъ» турски вѣстникъ, казвѣтъ че до 5,000 бунтовници слѣзли отъ гората въ градътъ и захванали едно сраженіе съ войскити. Имало ранени и убити и отъ двѣти страны.

— В. Порта даде наставленія на главнитъ управители въ Деярбекиръ, Алепъ и Сирія които обѣжтъ мѣркити които трѣбува да са земѣтъ за здравіето при границити противъ холерата или сѣка друга болестъ която иди отъ Персія.

— Пишѣтъ отъ Цариградъ до «Емпарсіалъ» отъ Смирна: «Нѣй неможемъ да замѣлимъ новинити които ни идѣтъ отъ разни области на Турція върху слѣдствието на упражненіята на воискити отъ резервата които сж свикани за тѣзи пролетъ споредъ плана на сераскеръ-паша. Тѣзи новини казвѣтъ че сичкити класове отъ мусульманскити населенія зели участіе въ тѣзи упражненія, и че приспособленіето на новата система щѣла да даде безъ друго слѣдъ малко най добрити сѣтнини като измѣни съвършенно характера на отоманската войска и като въздигне чувствително духътъ на турскіятъ сѣдгѣтѣ. Казвѣтъ че въ сѣщото врѣме министерътъ на войната работилъ на проекта за введеніето на христіанскіятъ елементъ въ отоманската войска. Този важенъ въпросъ иска естествено една голѣма прѣдвидливостъ отъ страна на турскити държавни мжѣ, и споредъ насъ, той неможе да са развърже безъ едно частно опитваніе.»

ИЗВѢСТІЕ. Понѣже на Бѣлг. Бѣлг. Братство «Просвѣщеніе» приближава свѣршваніето на годината; заради туй умолява всяка Община и Читаище день напѣдъ да са постарятъ да ни внесатъ събранитъ пари отъ волнитъ помощи тѣй сѣщо и нерасправенитъ билети, зашто ще обявимъ Братственната годишна равномѣтка, публично.

Настоятелството.